

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 2006:38
Dariernr: 2006/1602
Handläggare: Eva von Schéele
Avdelning: Avdelningen för juridik
Datum: 2006-06-21
Mottagare: Överförmyndaren/
Överförmyndarnämnden
Rubrik: Ändringar i föräldrabalken fr.o.m. den 1 juli 2006 (SFS
2006:557) och fr.o.m. den 1 oktober 2006 i
trafikskadelagen (SFS 2006:560)

CIRKULÄR 2006:38

Avdelningen för juridik
Eva von Schéele

Överförmyndaren/
Överförmyndarnämnden

Ändringar i föräldrabalken fr.o.m. den 1 juli 2006 (SFS 2006:557) och fr.o.m. den 1 oktober 2006 i trafikskadelagen (SFS 2006:560)

Ändringar fr.o.m. den 1 juli 2006

Den 1 juli 2006 träder nya bestämmelser i föräldrabalken i kraft (SFS 2006:557). De nya bestämmelserna har stor betydelse dels för överförmyndarens tillsynsverksamhet dels för organisationen av överförmyndarverksamheten. För att få mer information om bakgrunden till lagändringarna och kommentarerna bör prop. 2005/2006:117 Skydd för barn genom registrering av förmyndare i vägtrafikregistret, m.m. införskaffas.

Behörig domstol

Förmyndarskap

Enligt 10 kap. 13 § FB, skall frågor om förordnande eller entledigande av förmyndare tas upp av tingsrätten i den ort där den underårige är folkbokförd. Om den underårige inte är folkbokförd i Sverige, är tingsrätten i den ort den underårige vistas behörig domstol. Om det inte finns någon domstol som är behörig enligt ovan, är Stockholms tingsrätt behörig.

Godmanskap enligt 11 kap. 4 § och förvaltarskap

Enligt 11 kap. 25 § första stycket FB är tingsrätten i den ort den enskilde är folkbokförd behörig domstol i frågor som gäller godmanskap enligt 4 § eller förvaltarskap. Om den enskilde inte är folkbokförd i Sverige, är tingsrätten i den ort där den enskilde vistas behörig domstol. Om det inte finns någon behörig domstol är Stockholms tingsrätt behörig (11 kap. 25 § tredje stycket).

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

Behörig överförmyndare

Enligt 11 kap. 25 § andra stycket är behörig överförmyndare i frågor om godmanskap enligt 1, 2 och 4 §§ eller lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn samt i frågor om förvaltarskap överförmyndaren för den kommun där den enskilde är folkbokförd. Om den enskilde inte är folkbokförd i Sverige, är överförmyndaren för den kommun där den enskilde vistas behörig överförmyndare. Om det inte finns någon behörig överförmyndare är överförmyndaren för Stockholms kommun behörig (tredje stycket).

Övergångsregler

Ärenden om förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap som den 1 juli 2006 är anhängiga vid en domstol eller hos en överförmyndare som var behörig enligt äldre bestämmelser skall handläggas där även efter detta datum.

Överförmyndarens tillsyn

Som en följd av att behörig överförmyndare är överförmyndaren i den kommun där den enskilde är folkbokförd utövas tillsynen av överförmyndaren för den kommun där den som har förmyndare, god man eller förvaltare är folkbokförd, 16 kap. 2 § FB. Om den enskilde inte är folkbokförd i Sverige, utövas tillsynen av överförmyndaren för den kommun där den enskilde vistas. Finns ingen behörig överförmyndare utövas tillsynen av överförmyndaren i Stockholms kommun.

Om god man har förordnats enligt 11 kap. 3 § finns bestämmelserna om vilken överförmyndare som skall utöva tillsynen i 16 kap. 2 § andra stycket.

Övergångsregler

Ärenden inom ramen för en överförmyndares tillsyn som före ikraftträdandet inletts av en överförmyndare som var behörig enligt äldre bestämmelser skall handläggas där även efter ikraftträdandet. Det kan t.ex. vara ett tillståndsärende som överförmyndaren börjat handlägga före den 1 juli 2006. Detta beslutsärende skall således avslutas av den överförmyndaren innan ställföreträderskapet överflyttas till annan överförmyndare.

Ersättning till förordnade ställföreträdare

Gränsen för vid vilken inkomstnivå en enskild som har en förordnad ställföreträdare själv skall betala företrädarens arvode görs mer förmånlig för den enskilde. Den enskildes betalningsansvar skall även fortsättningsvis bestämmas utifrån inkomsten före avdrag för skatt men gränsen där betalningsansvar inträder höjs till 2,65 prisbasbelopp. Vidare skall den socialavgift som belöper på ställföreträdarens arvode endast få tas ut av den del av inkomsten och tillgångarna som

överstiger beloppsgränsen. Någon höjning av gränsen för tillgångarna görs inte utan behålls vid två gånger prisbasbeloppet.

Lagtexten finns i 12 kap. 16 § tredje stycket: Om det inte finns särskilda skäl för något annat, skall arvode och ersättning för utgifter, inklusive de avgifter och skatter som utgår på dem, betalas med den enskildes medel i den mån hans eller hennes beräknade inkomst under det år när uppdraget utförs överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller hans eller hennes tillgångar under samma år överstiger två gånger prisbasbeloppet.

För att få ytterligare kännedom om bakgrunden till ändringen och kommentarerna rekommenderas prop. 2005/2006:117 s. 22 ff.

Övergångsregler

Den nya lydelsen av 12 kap. 16 § skall tillämpas vid beslut om i vad mån arvode och ersättning för utgifter som är hänförliga till år 2006 skall betalas med medel som tillhör den enskilde. Det betyder att uppdrag som utförts under år 2005 skall arvoderas enligt de äldre reglerna.

Gemensam överförmyndarnämnd

Två eller flera kommuner får fr.o.m. den 1 juli 2006 möjlighet att samarbeta genom att tillsätta en gemensam överförmyndarnämnd. Lagändringar finns i 19 kap. 2§ andra stycket samt i 16 § andra stycket FB: Kommuner får besluta att de skall ha en gemensam överförmyndarnämnd. Föreskrifter om en gemensam nämnd i kommunallagen gäller också en gemensam överförmyndarnämnd.

På samma sätt som andra gemensamma nämnder är en gemensam överförmyndarnämnd en företrädare för alla de samverkande kommunerna. Detta innebär att kommunala förpliktelser enligt föräldrabalken ligger på de enskilda berörda kommunerna, fastän beslut i anslutande ärenden fattas i den gemensamma nämnden. I ärenden om ersättning till ställföreträdare skall således beslut fattas i den gemensamma nämnden, men skyldigheten att betala ersättningen åvilar respektive kommun.

Ledamöter och ersättare i en gemensam nämnd väljs av fullmäktige i de samverkande kommunerna. Var och en av kommunerna skall vara representerad i den gemensamma nämnden med minst en ledamot och en ersättare, 6 kap. 9 § tredje stycket kommunallagen. I prop. 2005/2006:117 s. 35 ff. finns ytterligare kommentarer och bakgrund till lagändringarna.

Ändringar fr.o.m. den 1 oktober 2006

Den 1 oktober 2006 träder nya bestämmelser i trafikskadelagen (1975:1410) i kraft (SFS 2006:560). Ändringarna innebär att om ett barn under 18 år uppges vara ägare till ett fordon skall en av dennes förmyndare registreras i vägtrafikregistret enligt lagen om vägtrafikregister (2001:558). Lagändringarna medför att betalningsskyldigheten som vilar på den registrerade ägaren, t.ex. för felparkeringsavgift och fordonsskatt, belastar förmyndaren och inte barnet. Förmyndaren får också under vissa förutsättningar det straffrättsliga ansvaret för att förhindra att ett avställt, oskattat eller oförsäkrat fordon används i trafiken.

Undantag görs för fordon som barnet har behörighet att själv framföra.

Bakgrund och kommentarer till lagändringar står i tidigare angiven prop. 2005/2006:117 s. 16 ff.

Övergångsregler

Äldre bestämmelser gäller i fråga om försäkringsplikt som avser tiden före ikraftträdandet.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Eva von Schéele, tfn: 08-452 75 47, måndagar – torsdagar kl. 13.00 – 15.00, eller e-post eva.von.scheele@skl.se.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för juridik

Hans Ekman

Eva von Schéele